

ADVERTISEMENTS AS A CULTURE TRANSMISSION ON TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIM
ARACI OLARAK REKLAMLAR**

Fatih YILMAZ¹
Ünzile AKKAYA²

Abstract

Learning a foreign language is not enough to learn the structure and grammar of that language. Apart from these, it is necessary to know the culture of the target language. Learning a foreign language also necessitates cultural rapprochement. Materials prepared for teaching Turkish to foreigners should also include cultural elements. Using audio visual materials facilitate the effective language learning. The advertisements are elements reflecting Turkish cultural, national and moral values. In this study Cola Turka and Isbank advertisements as a culture transmission on teaching Turkish as a foreign language has been investigated and 11 authentic activities has been developed on B1 level as; before listening/watching, during listening/watching and after listening/watching activities. The aim of these activities are to teach the language learners both the four main language skills and how to use cultural elements, mimics, pattern sentences in suitable contexts.

Key words: Activities, Advertisements, Teaching Turkish as a Foreign Language.

Özet

Yabancı bir dili öğrenmek için sadece o dilin yapılarını, dil bilgisi kalıplarını öğrenmek yeterli olmaz. Bütün bunların yanında hedef dilin kültürünü tanımak ve öğrenmek de gerekmektedir. Yabancı dil öğrenimi aynı zamanda bir kültür aktarımını da beraberinde getirir. Yabancılar Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan materyaller aynı zamanda kültürel unsurları da içermelidir. Farklı duyu organlarını aynı anda etkili hâle getiren materyallerin kullanımı öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkiye sahiptir. Görsel ve işitsel öğelerin kullanıldığı TV reklamları; Türk kültürünü, milli ve manevi değerleri yansıtan araçlardır. Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel aktarım sürecinde reklamların kullanımı ele alınmış ve yazar tarafından B1 düzey için "İş Bankası" ve "Cola Turka" reklamları kullanılarak dinleme/izleme öncesi, dinleme /izleme sonrası ve dinleme/izleme sonrası olmak üzere toplam 11 özgün etkinlik geliştirilmiştir. Bu etkinliklerle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin hem temel dört dil becerisini geliştirmeyi hem de hedef kültürde olan kalıp sözlerin jest ve mimiklerin ve kültürel unsurların uygun bir bağlamda kullanılmasını öğretmeyi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etkinlikler, Reklamlar, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.

¹ Doç. Dr. Fatih Yılmaz, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü
fatih.yilmaz@gop.edu.tr

² Ünzile Bayat, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, unzilebayat@gmail.com

Giriş

İletişimin en önemli ögesi şüphesiz dildir. Dil, insanların birbirleriyle bildirişim kurmalarını sağlar. İnsanlar dil sayesinde düşünür, algılar, eyleme geçer, kendilerini ifade eder, konuşur bildirişimde bulunur (Erişkon,1996: 5). Demirel'e (2007: 2)göre ise dilin insanlar arasında bildirişim aracı olarak kullanılması dilin toplumsal bir işleve sahip olduğunu ortaya koymakta ayrıca dil o toplumla onun kültürü arasında ilişki kurma rolünü üstlenmektedir. Dil, bir toplumun kendi içinde veya diğer toplumlarla iletişim kurmasını sağlayan, anlaşma aracı olarak kullanılan aynı zamanda kültürü içerisinde barındırırken kültürün içerisinde barınan bir kavram alanıdır. Dil ve kültür birbirini beslenen, birbirinin gelişimine, ilerlemesine katkı sağlayan dolayısı ile birbirinden ayrı var olamayan iki olgudur. Kültür ise; insanların gerçekleştirdiği her şeyi içine alan karmaşık bir boyuttur. Kültür toplumun parçalarını bir araya getiren ve onları birbirine sentezleyen; örf, adet, gelenek, görenek, sanat, dil, din, hukuk, mimari gibi alanları kapsayan bir alandır. Dil ile kültür arasındaki ilişki, dilin kültürel değerlerle anlam kazandığını ve onunla birlikte var olduğunu ortaya koymaktadır. Bazen dilin bir parçası olan jest ve mimikler, sesler veya tek bir kelime bir kültürün dini boyutu, adet ve alışkanlıkları, yaşayış biçimleri ve maddi manevi değerleri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlayabilir. Her kültürün ona kendi kimliğini kazandıran, kendine özgü bir dili vardır. Dilin içinde kültürün bütün özellikleri ve tarihsel, toplumsal tüm birikimleri bulunur. Bu nedenle, dil öğrenmek o kültürü tanımaktır.' (Kramsch: 1993). Jiang (2000) da dilin kültür ile iç içe geçmiş olduğunu ve kültürden ayrılmasının mümkün olmadığını vurgular. Dildeki kültürel boyutları, deyimlerde, atasözlerinde, türkü ve şarkılarda, edebî eserlerde de görülmektedir. İnsan ancak kültürle birlikte var olabilir. Dil, kültürün oluşumunda diğer öğelerle karşılaştırılamayacak kadar etkili bir rol oynar. Bu konudaki genel görüş dilin kültürü hem kurduğu hem de geliştirdiğidir. İnsan dilde güçlendikçe kültürü de gelişir zenginleşir.(Pehlivan, 2007)

Yabancı Dil Öğretimi ve Kültür

Küreselleşen dünya ile birlikte farklı dillerin öğrenimi önem kazanmıştır. Bir dili öğrenmek için o dilin yapılarını, kalıplarını öğrenmek yeterli değildir. Yabancı bir dili tam olarak öğrenebilmek için, o dilde düşünebilmek, hedef dilin mecazlarına, derin anlamlarına sahip olabilmek gerekir. Bu da ancak hedef dilin kültürel özelliklerini öğrenmekle gerçekleşir. Günümüzde dil ait olduğu kültürle birlikte, birbiri içerisinde harmanlanarak öğretilmektedir. Yabancılar Türkçe öğretirken kültürel öğeleri kullanmak ve bu öğeleri dil ile sentezleyerek aktarmak gerekir. Toplumsal, sosyal ve kültürel unsurlardan uzaklaşarak hedef dili öğrenmek mümkün değildir.

"Ana dilimizi öğrenirken onun düşünme ve değer sistemleriyle çevremizi algıladığımız gibi yabancı bir dil öğrendiğimizde de değişik değer sistemleri, algılama ve düşünme biçimleriyle tanışırız. Yabancı bir dil edinme, ana dilimizdeki kavramların, anlatımların karşılığını o dilde bulup kullanma değildir. Çeşitli toplumların dünyaya bakış açılarına, düşünme ve değer sistemlerine açılan bir kapıdır yabancı dil. Bir toplumun ya da bir toplumun bireylerinin çeşitli etkinliklerini, davranış biçimlerini kavrayabilmenin yolu, o toplumun dilini öğrenmek, bilmekten geçer. Kültürler arası etkileşimlerin hızla arttığı günümüzde bir ya da birkaç yabancı dil öğreniliyor. Yabancı bir dil ya da diller, bize bu dillerin dünyayı algılama biçimlerini ve değer sistemlerini tanıttığından, hem o dillerin kültürleriyle donanmış kişilerle her alanda daha iyi iletişim kurabilmemizi sağlıyor, hem de kendi düşüncemizi geliştiriyor, çevremizi genişletiyor, bunun da ötesinde kültürler arasında değişik ve aynı olan yanlar kendi varlığımızın, kendi benliğimizin bilincine daha iyi varmamıza ve kendi konumumuzu daha iyi belirlememize yardımcı oluyor." (Ozil,1991: 96).

Kültürel öğelerin yabancı dil öğretim derslerine aktarımı Dunnett, Dubin ve Lezberg'e göre (akt. Okur ve Keskin, 2013: 1625) yabancı dil sınıflarında kültür öğelerinin etkin biçimde aktarımında üzerinde durulması gereken bazı noktalar şunlardır:

- “Ders izlencesi hazırlanırken kültürel öğelerin aktarımına da tıpkı dilbilgisi ve sözcük öğretiminde olduğu gibi birincil derecede önem verilmelidir.
- Yabancı dil dersleri kültürel öğelerin aktarımını etkin kılacak zamanı sağlayacak biçimde düzenlenmeli ya da bu aktarım için ayrı dersler oluşturulmalıdır.
- Kültür konusu öğretmen yetiştirme programlarında özel olarak vurgulanmalıdır.
- Öğretmenler ders kitaplarını seçerken kültürel öğelerin başarılı bir biçimde verilip verilmediğini iyice incelemelidir.”

Yabancı Dil Öğretiminde Filmlerin Kullanımı

Diğer tüm derslerde olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de çağın gerekliliklerine uygun bir ders uygulaması yapılması gerekmektedir. Texas Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre (akt. Kırbaş, 2010) zaman faktörü sabit tutulduğunda hatırlama oranları şu şekildedir; insanlar okuduklarının % 10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır. İşitsel ve görsel unsurların öneminin artmasından dolayı, filmlerin dil öğretimindeki önemi artmıştır çünkü filmler birçok unsuru bir araya getirir (Kress, 2010: 30). Bu nedenle filmlerden yararlanma; öğrencilerin dikkatini üzerine çekebilme, birçok duyu organını etkili hâle getirerek kalıcı öğrenmeyi sağlama, somutlaştırma gibi pek çok avantaj sağladığı için tercih edilen bir teknik olarak dikkat çekmektedir. Filmlerin yabancı dil öğretim derslerinde kullanılması öğrencilerin ders ve günlük hayat arasında ilişkilendirme yapmalarını sağlayarak öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Film destekli eğitimin; daha kalıcı öğrenme sağladığı, öğrencilerin derse ilgisini artırdığı, daha dikkat çekici olduğu, ders verimini artırdığı, dersin zor bölümlerini açıklamak için iyi bir araç olduğu, kayıt edilebildiği için tekrar tekrar izleme imkânı olduğu söylenebilir (Tezer, 2008). Yabancı dil öğretiminde, aktarıcı olarak yalnızca öğretmen ve ders kitaplarının yer aldığı durumlarda işitsel ve görsel araçlar fazlaca önem arz etmektedir. Öğretim sürecinde öğrencilerin özelliklerini ve ilgilerini göz önünde bulundurarak seçilecek filmler öğrencilerin derse olan ilgilerini artırırken aynı zamanda dilin günlük kullanımının sınıf ortamına girmesini sağlar. Filmler sınıfta motivasyonu artırmak ve pozitif atmosfer oluşturmak için eğlence amaçlı kullanılabilir. Filmler dinleme, sosyal meselelerde tartışma, kültürlerarası farkındalık oluşturmada, konuşma diline örnek bir model dil olarak kullanılabilir (Sherman, 2003). Filmler, ait olduğu toplumun birer parçası olarak önemli bir kültür taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. Bu nedenle filmlerin yabancı dil öğretim derslerinde kültür aktarım aracı olarak kullanılması verimli bir yöntemdir. Hedef kültürü anlama, empati kurma, davranışları yorumlama ve kültürel yanlıgıları ortadan kaldırma açısından önemli bir yere sahip olan filmler; hedef kültürün dolayısı ile hedef dilin aynası konumundadır. Video, bilgiyi gösterime aktaran bir öğretim aracıdır. Gerçek yaşamın öğretim sürecine girmesi sağlayarak kalıcı öğrenmeyi mümkün kılar. Kültür aktarımında önemli bir işleve sahip olan filmlerin hedeflenen planda yer almasıyla dil ediniminde mutlaka başarı sağlanacaktır. Çünkü filmler toplumu tüm yönleriyle yansıtan araçlardır (Yılmaz ve Ertürk Şenden, 2015). Video filminde pek çok mesaj bulunabilir. 5-10 dakikalık bir video ile bir saatlik ders anlatılabilir.

İşcan'a (2016) göre Yabancılar Türkçe öğretiminde film kullanımında dikkat edilmesi gereken bazı unsurlar vardır. Bunlar:

- Öğretmen gerekli araçları önceden hazırlamalı ve bu araçların kullanımına hâkim olmalıdır.
- Öğretmen seyrettireceği filmle ilgili önceden gerekli planlamalarını yapmalıdır.

- Seçilen filmler konuya ve verilmek istenen mesaja uygun olmalıdır.
- Öğrencilere izlettirilecek film öğretmen tarafından dersten önce izlenerek kontrol edilmelidir. Film, Türkçe öğretiminde bir araç olduğu film seçiminde çok titiz davranılmalıdır. Film genel ahlak kurallarına aykırı unsurlar içermemelidir.
- Seyrettirilecek film dili sınıf seviyesine uygun olarak seçilmelidir.
- Seçilmiş filmin süresi uzun olmamalıdır. Uygulama yapmaya yeterli zaman bırakılmalıdır. Film süresi 5 dakika olabilir.
- Film sahneleri hedef kültür ve toplumun gerçek yaşamlarından izler taşımalıdır.

Bu çalışmada; öğrencilerin iletişimsel yetilerini geliştirirken aynı zamanda kültürel aktarım yapma, birçok duyu organına hitap eden etkinlikler ile öğrenmeyi kalıcı hale getirme, teorik bilgileri uygulamaya dönüştürme, öğretim sürecini günlük hayatla ilişkilendirme hedefleri göz önünde tutulmuştur. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin günlük hayatta kullanılan kalıp sözleri, Cola Turka ve bir banka reklamı aracılığıyla gerçek bir bağlam içerisinde vererek kültürel, dilsel, iletişimsel becerileri geliştirmeye yönelik özgün etkinlikler geliştirmek amaçlanmıştır. Geliştirilen etkinlikler, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe öğrenme isteklerinin artması, temel dil becerilerinin gelişmesi, kelime haznelerinin ve kültürel bilgilerinin artması gibi pek çok katkı sağlayacaktır. Avrupa Konseyi tarafından geliştirilen Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni, temelde iletişimsel yetiyi geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır ve bir dil kullanıcısının etkili bir şekilde iletişim kurabilmesi için ne bilmesi ve ne yapması gerektiğini ve farklı yeterlik düzeylerinde dil öğrencilerinden ne yapmaları beklendiğini betimlemek için dil kullanımına ve iletişimsel yeti kuramlarına dayanmaktadır (İşisag, 2008: 108). Bu çalışmada hazırlanan etkinlikler de Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni'nde amaçlandığı üzere iletişimsel yetiyi geliştirecek içeriktedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde materyal geliştirme amaçlı pek çok çalışma yer almaktadır. Bu çalışmaların pek çoğunda Türk filmleri, kaynak materyal olarak kullanılmıştır. Yılmaz ve Ertürk Şenden (2015), “ Babam ve Oğlum” filminden yararlanarak etkinlik örnekleri oluştururken İşcan (2016) da kültür aktarım aracı olarak oluşturduğu etkinlik örneklerinde filmlerden yararlanma yoluna gitmiş ve “Babam ve Oğlum”, “Hababam Sınıfı” filmlerine çalışmasında yer vermiştir. Yine Yılmaz ve Diril (2015) de *Yabancılara Türkçe Öğretimin'de* oluşturduğu etkinlik örneklerinde “Beyaz Melek” filminden yararlanmıştır. Bu çalışmayı materyal geliştirme amaçlı diğer çalışmalardan ayıran ise kültür aktarımını hedef alan reklamların araç olarak kullanılmasıdır. *Yabancılara Türkçe Öğretiminde* kültür aktarım amacıyla hazırlanan bir çalışmada reklam filmlerinden yararlanma; zamandan tasarruf sağlanması, ekonomik olması, dersi günlük hayata yaklaştırması açısından tercih edilen bir yol olmuştur ve bu çalışmayı önemli kılmıştır.

YÖNTEM

Çalışmamızda yöntem olarak materyal tasarım kullanılmıştır. Bu çalışmada önce, “İş Bankası” ve “Cola Turka” reklam filmlerinde geçen kültürel öğeler tespit edilmiş daha sonra ise bu kültürel öğelerle ilgili özgün etkinlikler geliştirilmiştir. Etkinlikler, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metninde belirtilen hedef kazanımlar dikkate alınarak öğrencilerin seviyeleri ve ilgileri göz önünde bulundurularak film öncesi, film süresince ve film sonrası etkinlikler olarak tasarlanmıştır. Hazırlanan etkinliklerle sadece kültürel öğelerin öğretimi değil aynı zamanda dört temel dil becerisinin geliştirilmesi de sağlanmıştır.

ETKİNLİKLER

1. Banka reklamı etkinlikleri

İzleme öncesi etkinlikler

Etkinlik 1: Tahmin Etme Etkinliği

Açıklama: Hazırlanan film görselleri tahtaya asılır ve öğrencilerden verilen soruları cevaplamaları istenir.

Aşağıdaki soruları film görsellerinden hareketle cevaplayınız.

- 1.Reklamın konusu ne olabilir?
- 2.Sizce, film nerede ve nasıl bir mekânda geçmektedir?
- 3.Reklam hangi tarihleri anlatıyor olabilir?

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, konuşma, görsel okuma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, tahmin etme

İzleme Sırası Etkinlikler

Etkinlik 1: Konuşma tamamlama etkinliği

Açıklama: Önceden hazırlanmış olan ve bazı bölümleri verilmeyen diyalogların öğrenciler tarafından filmi izlerken belirlenmesi ve diyalogları tamamlamaları istenir.

Reklam filminden alınmış olan aşağıdaki diyaloglarda eksik olan bölümleri filmi izlerken tamamlayınız.

1. Allah'ım beni (0.04. sn.)
- 2..... Türkiye.(0.08. sn.)
3. Bu pırıl pırıl insanlar şu anda tam dört şubede veriyor.(0.20. sn.)
4. Bugün memleketimizde en en kadar hayalleri olan insanımızın yanında kim olsa beğenirsin?(0.30. sn.)
5. Bu memlekette insanlar var. olsun.(0.41. sn.)
- 6.Önemli olan içimizdeki ortaya çıkarmak ve onu birişlemek.(0.48. sn.)
7. Bu bir iş.(0.56. sn.)
8. Bu günden yarını dokumak ve büyümek(1.06. sn.)
9. İnsan yaşar.(1.25. sn.)
10. Aman efendim, memlekete olsun da biz konuşulmasak da olur!(1.57. sn.)

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, yazma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı, Jest ve Mimikler

Etkinlik 2: Doğru – yanlış Etkinliği

Aşağıda reklam filminden alınmış bazı diyaloglar bulunmaktadır. Bu diyaloglardan filmde olduğu gibi değiştirilmeden verilenlerin yanına “ +”, değiştirilerek verilen diyalogların yanına ise “ - ” işareti koyunuz.

Açıklama: Reklam filminden bazı bölümler belirlenir. Bu bölümlerdeki bazı kelimeler değiştirilir ya da cümle değiştirilmeden olduğu gibi yazılır. Öğrencilerden verilen cümlelerin değiştirilip değiştirilmediğini belirleyerek istenilen şekilde işaretlemeleri istenir.

- 1.Allah’ım beni utandırma. (0.04. sn.) ()
- 2.Bankamıza gelirken ceketinizi iliklemenize gerek yok. (0.24. sn.) ()
- 3.Şöyle izah edeyim. (0.37. sn.) ()
- 4.Bu uzun nefesli bir iş. (0.56. sn.) ()
- 5.Biz beraber büyümek isteyen bir aileyiz. (1.11. sn.) ()
- 6.Hayallerimizin gerçek olduğu mutlu bir yarından bahsediyorum. (1.22. sn.) ()
- 7.Belki de ileride uçan arabalar olacak. (1.34. sn.) ()
- 8.Bugüne ve düne dair. (1.15. sn.) ()
- 9.Açıl, açıl! Yavrums ateş yakmasın. (1.48. sn.) ()
- 10.Önemli olan içimizdeki çocuğu ortaya çıkarmak. (0.48. sn.) ()

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı,

İzleme Sonrası Etkinlikler

Etkinlik 1: Cümle Düzenleme Etkinliği

Açıklama: Reklam filminden alınan bazı cümlelerin kelimeleri karışık olarak verilir ve öğrencilerin bu kelimeleri kurallı cümlelere çevirmeleri istenir.

Aşağıda kelimeleri karışık olarak verilen cümleleri filmden hareketle kurallı cümlelere dönüştürerek altlarına yazınız.

1. etme, beni, mahcup, Allah’ım
.....
2. edeyim, şöyle, izah.
.....
3. uzun, iş, bu, soluklu
.....
4. insanlar, çalışıp, var, memlekette, var, üreten
.....
5. büyümek, biz, beraber, isteyen, bir, aileyiz
.....
6. bilebilir ki, kim, ne, gelecekte, olacağını

.....
7. konuşulur, bence, film, seksen sekiz, bu, sene

.....
8. estağfurullah, efendim, aman

.....
9. yarımı, bu, günden, dokumak, ilmek ilmek, ve, büyümek

.....
10. aileyiz, isteyen, beraber, biz, büyümek

.....
Kazanımlar: Dil Becerileri (okuma, yazma, dil bilgisi), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı, Dil Bilgisi Becerileri

Etkinlik 2: Kalıp Sözler İle Canlandırma Etkinliği

Açıklama: Öğrencilerden filmde geçen kalıp ifadeleri belirleyerek bu ifadelerin kullanıldığı durumları sınıfta canlandırmaları istenir.

Filmde geçen kalıp ifadeleri belirleyerek hangi durumlarda kullanıldığını sınıfta canlandırma yöntemiyle gösteriniz.

Örneğin; ellerinize sağlık, hayırlı olsun, kolay gelsin

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, konuşma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı, Jest ve Mimikler

2. Cola Turka Reklamı Etkinlikleri

İzleme Öncesi Etkinlikler

Etkinlik 1: Tahmin Etme Etkinliği

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, konuşma, görsel okuma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım

Açıklama: Hazırlanan film görselleri tahtaya asılır ve öğrencilerden verilen soruları cevaplamaları istenir.

Aşağıdaki soruları film görsellerinden hareketle cevaplayınız.

1. Reklamın konusu nedir?
2. Sizce, film nerede ve nasıl bir mekânda geçmektedir.
3. Reklam filminin kişileri arasında nasıl bir bağlantı olabilir? (Örneğin; arkadaş, akraba, işçi-patron, birbirini tanımayan iki kişi vs.)

İzleme Sırası Etkinlikler

Etkinlik 1: Diyalog Eşleştirme Etkinliği

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, okuma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı

Açıklama: Filden alınan diyaloglar ve bu diyaloglara verilen yanıtların eşleştirilmesi istenir.

Aşağıda verilen diyalogları filmden hareketle eşleştiriniz.

1. Çoluk çocuk nasıl? () Sergen? Yoo, hayır!
2. Senin neyin var? () Yoo, görmedim.
3. Ooo Coni! Ne haber? Yenge nasıl? () Öyle mi?
4. Sergen'i seyrettin mi? () Yenge?
5. Nasıl çaktı o gölü, tam doksandan. () Kim?
6. Hesap lütfen! () Bendensin.
7. Yengeye selam söyle! () Beşiktaş! Beşiktaş nedir?
8. Çoluk çocuğu öp benim için. () Tamam, yengeye selam söylerim.
9. Şimdi anladım sendeki acayıplığı. () Tamam.
10. Beşiktaş oğlum senin takımın! () Ne demek istiyorsun?

Etkinlik 2: Doğrusunu Yazma Etkinliği

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, yazma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı,

Açıklama: Belirlenen diyaloglarda bazı kelime veya kelime grupları değiştirilir ve öğrencilerden doğrusunu yazmaları istenir.

Aşağıda verilen diyaloglarda değiştirilen bölümleri belirleyerek doğrusunu altında verilen noktalı bölümlere yazınız.

1.Ooo! Coni nasılsın?

.....

2.Annen nasıl?

.....

3.Ne yemek istiyorsun?

.....

4.Tarkan'ı seyrettin mi?

.....

5.İnanılmazdı oğlum, nasıl attı o topu?

.....

6.Yoo, izlemedim.

.....

7.Hem sen ne yiyorsun öyle?

.....

8.Şimdi anladım sendeki tuhaflığı.

.....

9.Oğlum, o çay!

.....

10.Teyzeye selam söyle.

.....

İzleme Sonrası Etkinlikler

Etkinlik1:

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı,

Açıklama: Filmde gerçekleşen olaylar karışık olarak verilir ve bu olayların gerçekleşme sırasına göre numaralandırılması istenir.

Aşağıda karışık olarak verilen olayları ve durumları filmden hareketle kronolojik sıraya göre numaralandırınız.

- () Coni ve arkadaşının selamlaşması.
- () Coni'nin kahve istemesi.
- () Taraftarların sokakta slogan atması.
- () Arkadaşının, Coni'nin yanına gelip sandalyeye oturması.
- () Arkadaşının, Coni'ye Beşiktaş'tan ve futbol maçından söz etmesi.
- () Coni'nin hesabı istemesi.
- () Arkadaşının, Coni'ye eşi ve çocukları hakkında soru sorması.
- () Coni'nin kafeden ayrılması.
- () Arkadaşının, Coni'nin eşine selam söylemesi

Etkinlik 2:

Kazanımlar: Dil Becerileri (yazma), Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı,

Açıklama: Öğrencilerden film konusu ile ilgili bir slogan yazmaları istenir.

Örnek slogandan hareketle film ile ilgili bir slogan hazırlayınız.

Örnek; Bendensin oğlum

Etkinlik 3:

Kazanımlar: Dil Becerileri (dinleme, konuşma, okuma), İletişim Becerileri, Kültürel Aktarım, Sözcük Dağarcığı,

Açıklama: Filmten alınan bazı diyaloglar öğrencilere yazılı olarak verilir ve öğrencilerden bu diyalogları canlandırmaları istenir.

Aşağıda verilen diyalogları sınıfta canlandırınız.

- Ooo! Coni ne haber? Yenge nasıl?
- Yenge?

- Yenge oğlum! Senin hanım.
- Karım iyi.
- Çoluk çocuk nasıl?
- Kim?
- Çoluk çocuk? Senin neyin var bugün?
- Ne demek istiyorsun? Sen iyi misin?
- Sergen'i seyrettin mi?
- Sergen? Yok, hayır.
- Beşiktaş oğlum senin takımın.
- Beşiktaş nedir? Hem sen ne içiyorsun öyle?
- Cola Turka oğlum! Yoksa sen içmedin mi? Şimdi anladım sendeki acayıplığı.
- Hesap lütfen!
- Bendensin!
- Yengeye selam söyle.
- Tamam.

SONUÇ

Dil öğrenmek sadece dil bilgisel kuralları, yapısal bilgileri öğrenmekle gerçekleşmez. Yabancı bir dili tam anlamıyla öğrenmek kültür aktarımı ile mümkün olur. Dil öğretimi gerçekleştirirken kültürel öğelerin araç olarak kullanılması gerekir. Ancak bu şekilde gerçek dil öğrenilmiş olur. Ökten ve Kavanoz (2014) Türk kültürünün, yabancı dil öğretimi için kullanılan ders kitaplarında nasıl sunulduğu konusunu araştırmış ve inceleme sonunda kitaplarda sunulan Türk kültürüne ait öğelerin kültürlerarası öğrenmeyi desteklemede yetersiz kaldığı sonucuna ulaşmışlardır. Kutlu (2014) da dil eğitimine ilişkin ders kitaplarındaki kültür unsurlarının önemini sorgulamış ve araştırma sonucunda kültürel öğelere yer verildiğinin görülmesine rağmen, bu öğelerden daha fazla yararlanmanın gerekli olduğu düşüncesini vurgulamıştır. Kalenderoğlu (2015) ise yine yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı konusu üzerinde durmuş ve çalışmasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel düzey (A1, A2) ders kitaplarında kültür aktarımını ele alarak dil öğretim sürecinde kültür aktarımının önemini belirtmiştir. Bu çalışmada ise Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde önemi pek çok çalışmada vurgulanan kültür aktarımını sağlayacak B1 düzeyi için seçilmiş etkinliklere yer verilmiştir. Literatürde kültür aktarım aracı olarak etkinliklere yer veren birçok çalışma bulunmaktadır. Görme ve işitme duyarlarının etkin kullanılması öğretimin kalıcı olmasına katkı sağlar. "Öğrenciler video filmi yardımıyla öğrenilen dilde kullanılan beden dilini ve mimik hareketlerini kullanmayı da öğrenirler. Video filmi ile yabancı dil dersleri öğretimi daha pratik, sürekli ve kalıcı kılmaktadır. Bundan dolayı yabancılara Türkçe öğretimi derslerinin video filmleriyle desteklenmesi kaçınılmazdır. Dil öğretiminde kullanılan filmler eğlenceli ve kullanışlı ve ekonomik bir araçtır" (Arslan ve Adem, 2010). Dil öğretiminde kullanılan filmler eğlenceli ve kullanışlı ve ekonomik bir araçtır. Dil öğretim sürecinde filmlerden yararlanılması öğrencilerin temel dil becerilerinin yanı sıra iletişim becerilerini, sosyokültürel bakış açılarını geliştirmeyi sağlar. İşcan (2016) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarım aracı olarak filmlerden yararlanmış ve bu amaçla etkinlik örnekleri oluşturmuştur. Yılmaz ve Diril (2015) de Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde filmlerden yararlanma yoluna gitmiş ve bu

amaçla etkinlik örnekleri oluşturmuşlardır. Bu çalışmada ise etkinlik örnekleri reklam filmlerinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Yapılan etkinlikler öğrencilerin kültürler arası karşılaştırma yapmalarını ve hedef kültürü tanımalarını sağlar. Etkinlikler sayesinde öğrenciler ders içinde daha etkin hale gelir. Kullanılan etkinlikler dersi monotonluktan uzaklaştırır. Hazırlanan etkinlikler öğrencinin güdülenmesini ve istekle derse katılmasını sağlar. Geliştirilen etkinlikler öğrencilerin temel dil becerilerinin gelişimine katkı sağlar. Hazırlanan etkinlikler özellikle kültürümüzün bir parçası olan “İkramda bulunma” geleneğinin öğrencilere aktarılmasını sağlar. Geliştirilen etkinlikler öğrencilerin bazı kalıp ifadeleri (kolay gelsin, elinize sağlık, merhaba, hayırlı olsun) anlamlandırmasına yardımcı olur. Aynı zamanda hazırlanan etkinlikler Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin sınıf içinde ve sosyal hayatta iletişim becerilerinin gelişimine katkı sağlar. “Tahmin etme etkinliği” öğrencileri derse hazırlama ve öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini tespit etme imkânı sağlar. “Konuşma tamamlama etkinliği” ise öğrencilerin kelime haznelerini geliştirirken aynı zamanda dil bilimsel yapıları kavrama olanağı sunar. “Doğru- yanlış etkinliği” öğrencilerin telaffuz becerilerini geliştir ve dersi dikkatle takip etmelerini sağlar. “Cümle düzenleme etkinliği” dil bilimsel yapıları kavrama ve dolayısı ile hedef dili daha kolay öğrenme imkânı sunar. “Kalıp sözler ile canlandırma etkinliği” ile kalıp ifadeler kültür ile bağdaşık olarak günlük hayattaki kullanımıyla birlikte verildiği için söz konusu ifadelerin kolay öğrenilmesine yardımcı olurken ayrıca konuşma becerisinin gelişimine katkı sağlar. “Doğrusunu yazma etkinliği” öğrencilerin telaffuz becerilerini geliştirir ve yeni kelime öğrenmelerine yardımcı olur. “Diyalog canlandırma etkinliği” ile ise öğrencilerin iletişimsel yetileri ve konuşma becerileri geliştirilmiş olacaktır.

KAYNAKÇA

- Arslan, M. ve Adem, E. (2010). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı, Dil Dergisi 147, (2010): 63-86.
- Barın, E. (2003). “Yabancılar Türkçenin Öğretiminde Temel Sözcüklerin Önemi”, Türklük Bilimi Araştırmaları, (13). 311-317.
- Brooks, N. : (1986), Culture in the Classroom, Culture Bound, Ed. Joyce Merrill Valdes, Cambridge, Cambridge University Press, pp. 123-129.
- Demirel, Ö. (2007), “Yabancı Dil Öğretimi”, 3.baskı., Ankara, Pegem Yayıncılık.
- Dunnett, S., C. F. Dubin ve AMY, Lezberg: (1986). “English Language Teaching from an Intercultural Perspective”, Culture Bound, Ed. Joyce Merrill Valdes, Cambridge, Cambridge University Press, pp. 148-160.
- Erişkon, B. (1996). “Yabancı Dil Olarak Almanca Ders Kitaplarında Ülke bilgisi ve Kültür Aktarımı”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İşcan, A. (2016). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma” Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [Taed], 58, Erzurum 2017, 437-452.
- İşisığ, K. U. (2008). Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metni'nin Dilbilimsel Açıdan İncelenmesi. Journal of Language and Linguistic Studies Vol.4, No.1, April 200, SS. 105-122.
- Jiang, W. (2000). “The Relationship Between Culture and Language”. ELT Journal, 54 (4) : 328-334.
- Kalenderoğlu, İ. (2015) “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Temel Düzey (A1, A2) Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı” 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Cilt 4, Sayı 12
- Kramsch, C. (1993), Context and Culture in Language Teaching, Oxford, Oxford University Press

- Kırbaş, H. (2010). “Verimli ders çalışma teknikleri ve ÖSS”. www.sosyalcim.org/sunular/verimli-ders-calisma-oss.pss. (10.06.2018) tarihinde alınmıştır.
- Kutlu, A. (2014). “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi)” *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), 697-710
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği” *The Journal of Academic Social Science Studies*.
- Ozil, Ş. (1991). “Dil ve Kültür Çağdaş Kültürümüz, Olgular, Sorunlar”, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, İstanbul, Cem Yayınevi.
- Ökten, C. ve Kavanoz Ş. (2014). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı” *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/3 Winter 2014*, p. 845-862, ANKARA
- Pehlivan, F.(2007). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Sherman, J. (2003). *Using Authentic Video in the Language Classroom*. Cambridge University Press
- Tapan, N. : (1995), ‘Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Yeni Bir Yöneliş: Kültürlerarası-Bildirişim-Odaklı Yaklaşım’, *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, IX, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Basımevi, s.149-167.
- Tezer, M. (2008). Bilgisayar Tabanlı Video Programlarının Eğitim Materyali Olarak Kullanılmasına Yönelik Öğretim Elemanları ve Öğrenci Görüşleri. <http://ietc2008.home.anadolu.edu.tr/ietc2008/138.doc>
- Yılmaz, F. ve Diril, A. (2015). “Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği”. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 10.